

HEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K 1 óra 2:50 K
1 évre 24 K 1 évre 30 K

Előfizetés és kiadói hivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Előtérben a birtokpolitika.

A zsidókérdés napirenden tartásával a birtokpolitika is állandóan napirenden van. Ez a két kérdés, amely a legszorosabb okozati összefüggésben áll egymással, nem is választható el egymástól. E két kérdést maga a zsidóság tartja napirenden, nekünk csak arra kell törekednünk, hogy ez az egyesített kétfős kérdés ne legyen népszerű politikai jelszó, hanem a legsürgősebben megoldásra váró kérdés; mert nem szabad elfelejtünk, hogy a birtokpolitika valóságos gerince a nemzeti életnek és éppen azért a birtokpolitika kérdését sem kortes szólamokkal, sem egyoldalú elméletekkel, sem liberáliszkodó, vagy demokratáskodó fantételekkel nem lehet érinteni. Itt csak az erősen keresztény alapon álló nemzeti munka jogosult akcióra lépni. Nem ezekkel a szavakkal, de ebben az értelemben nyilatkozott 1916-ban maga Tisza István akkorj. miniszterelnök is, aki Beck Lajos képviselő parlamenti felszólalására adott válaszában dicsőretreméltó bátorsággal kijelentette, hogy — a kisbirtoknak (tehát a keresztény kisbirtokoknak, mert kisbirtokos minálunk egyenértelmű s keresztény birtokossal) barátja, még akkor is, ha az magában véve, nem is emeli egyenlőre az ország termelőképességét, de gyarapítja a független polgárok polgár egyenlő ismét ker. polgárral) számát. És ez az, amire nekünk elsősorban törekednünk kell. Gazdaságilag, anyagilag kell függetleníteni a keresztény népet. Ez pedig csak okos keresztény alapon nyu. vó nemzeti birtokpolitika útján érhető el. A birtokpolitika kérdésében is inkább a nagy Széchenyit követeni, mint Kossuthot. „Elsőbb anyagilag kell a népet felbolondítani, s csak aztán szabadná”

A mi természetes is, mert csak az anyagilag független nép tudja értékelni a szabadságot. De a birtokpolitikában nagyon kell vigyázni. A hamis próféktól, akik t. i. mindig csak azért akarnák a másét a néstelenek között fölosztani, hogy azt aztán különféle praktikákkal önmaguknak megszerezzék. Ezért az okos és óvatos birtokpolitikának nem szabad szem elől tévesztetnie, amikort Feboss Dzsós dr. „Földbirtokjogi törvényjavaslatok és azok indokolása” c. művében mond. Ebben a munkában ugyanis szó van a porosz birtokok öröklési rendszerének olyképen leendő megváltoztatásáról, hogy azokat a

jövőben ne szabadjon végnélkül felosztani, hogy t. i. a porosz birtokból ne legyenek úgy nevezett nadrágszíjbirtokok, ami az egyke-ellenes küzdelem szempontjából is nagyon fontos dolog volna. Le kell számolni az úgynevezett földéhes birtokpolitikával is.

Sokszor halljuk, hogy a magyar ember földéhes. Hát ez igaz is meg nem is! Valami van a dologban, Csak hogy az éhesség lehet ám a jó egészségnek is, de meg a betegségnek is a jele. Ezt az utóbbit mohóságnak nevezzük. Ezt a mohóságot nem szabad ám növelni, sőt ellenkezőleg, le kell csillapítani! Mert végtére nem azon fordul meg az okos, nemzeti birtokpolitika kérdése, hogy kinek mennyi földje van, hanem hogy ki mennyit tud földjéből kihozni. Aki több földet szerez, mint amennyireh szükséges tőke és munkaerő fölött rendelkezik, az szegény ember lesz, ha mindjárt ezer ho das is.

Es e tekintetben nálunk sokat kell tanulni mindnyájunknak, nagy és kis uraknak, kis és nagybirtokosoknak egyaránt. Nagyon sok eszme vetődik ma föl, a melyek között sok egészséges is akad. Csak az a baj, hogy a szent liberalizmusnak (erről alatta mindig a szocializmus, azaz a szocializmusok gondolkodását) mind ez nem fetszik. De hát tetszélte az valaha a fecskéfészket elfoglaló szemtelen verébnek, ha a tavasszal visszatérő fecske házat öle visszafüvetelte! Az egész birtokpolitikánk nem egyéb, mint visszafüvetelése a betolakodó verebektől azoknak a hazának, azoknak az otthonoknak, amelyekben mi születünk s a melyekből csak a verebek bennünket — igaz legtöbbször a mi éheltelenségünk folytán — kiűztek.

Nagy munka előtt állunk, nagy megpróbáltatások várnak reánk, de a kitartó és okos munka győzedelmeskedni fog minden akadály fölött. Ennek a nagy munkának alapjait már most le kell raknunk, a háború éveit alatt. (Talan a guzda körökben?) Németországban már törvényes intézkedések történtek e célból s ott már építik a földbirtok számára azokat a föltételeket, amelyek azt a piszkos spekulációt ellen megvédik. Ausztriában is vannak már, ha nem is törvények, de legalább rendeletek, amelyek a nemzeti birtok fönmaradását célozzák. Nálunk

is történt már valami, hiszen már korlátozzák itt-ott a birtok eladást. Hogy pedig a vallimnél több is történjék, tegyünk róla!
Csongédy Gyula.

A vagyonadó.

Azt mondta Popovics, hogy most már meg lesz a vagyonadó. Na, nem épen rögtön, de már tanulmány tárgyává tették, s hogy ezt egy magyar kormányférfi nyíltan hangoztatni meri, ez nem kis bátorságra vall tekintve azt az intím viszonyt, amelyben a kormányok a nagytőke papneca alatt leledzenek. Nagyon kellhet a pénz hogy még igazságos is mer lenni egy pénzügyminiszter és egy jobb kor híjánál derülhet minden szegény, fogyasztó polgár, midőn az első olyan adónek hallja hírét amelyet a pénz tulajdonosokra rónak s amelyet azok mégsem tudnak egész közvettlenül öre áthárítani. Annyi dolgos élet elkönfiskálása után nem is szabad az államnak a felhalmozott pénzek elkönfiskálásától visszatárnania, különösen pedig nem kimélheti azt a pénzt, amit a háboru vámján szerzett a népszerű hadimilliómos. Aki a végső győzelem érdekében kifejti itt idealizmasáért ezerpercentes kamatokat szedett attól a háztól, amelynek joga lett volna az egyszerűen husz fillér napisoldért erre, sőt még alacsonyabb árú állami munkára is kötelezteni, az a páfadt

uzorsár még mindig jól jár, ha tiz milliójától négytízre megmarad és még mindig nagyokat röhöghet az embertársaságon egy huszezer koronás biedermeier karszékbén, ha nem is telik százezer koronás huzkenz vacokra. Kérjük a pénzügyminiszter urat, hogy ha rá is kezd jónni a szocialis igazság tére, viszont talzásokra ne ragadtassa magát és ez egyenlőség szelők értelmezésétől másfelől ovakodjék. A vagyonadó ne legyen egyenlő, óh, de hogy sőt keresse ki a pénzek közül azt ami tulajdonképen az állam s amit a szerezés bitörő még kölcsönként sem akar ennek az államnak visszaadni. — keresse ki a hadimilliókat és kezelje azokat olyan megkülömböztetett tisztellett, hogy lezöldüljenek. Az egyenlőség ebben az esetben bü. lenne, mert a tisztesség és az uzsora, valamint a jog és a bitörőis között állapítána meg hivatalosan egyenlőséget. Tessék csak különös elfogultsággal rávetemedni a hadimilliókra. Ezt a pénzt könnyű megtalálni, mert szaga van. De mit szől ehhez pl. Weisz Manfréd a cse-

Megbüntetik az utast ha jegy nélkül utazik.

Ha nincs he'y, visszakérheti a pénzt.

Amint a villamoson való utazás rettenetes, épp) oly borzasztó a vasuton való utazás. Sehogysem tudtak eddig a lehetetlen állapotokon segíteni. Most újat próbál Sztérenyi József miniszter. Megbünteti, ha valaki jegy nélkül utazik és ellátja, hogy magasabb kocsiosztályba lehessen beülni, ha nincs hely. Ebben az esetben vagy alacsonyabb kocsiosztályban utazhatik az utas, vagy — ha ez nem tetszik neki — visszakérheti a pénzt.

Az az utas aki nem tud érvényes jegyet felmutatni, tartozik az általa megtett utvonatra, ha pedig a fészálló állomás azonnal kétségteletül be nem igazoltatik, a vonat általa megtett egész utvonatra eső menetdíj kétszeresét, de legalább tiz koronát tartozik fizetni. Ez utóbbi összeget kell fizetni akkor is, ha a vonat még el sem indult.

Aki az állomás elzár. részébe igazolvány nélkül lép be, két koronát tartozik fizetni.

Az utasnak csak akkor van ama kocsiosztályban való utazásra igénye, amelyre menetjegye érvényes, ha abban részére helyet lehet kijelölni. Ha az utas abban a kocsiosztályban amelyre menetjegye érvényes ülőhelyet nem kaphat, kívánhatja hogy abban az alacsonyabb kocsiosztályba szállíttassék amelyben még üres ülőhelyek vannak és hogy az árkülömbözet neki visszatérítessék, vagy abbahagyja az utazást és a menetdíjat és a podgyászviteldíjat visszakövetelheti. Kártérítésre igénye nincs.

Ez a rendelet 1918. szeptember elsején lép hatályba.

— Kitételések. Schiller János 69. gy. e. bel. főhadnagy h-diékitményes 3. oszt. var. koronarenddel, Galambos József tart. hadnagy és Beckter István tart. egészségügyi hadnagy legfelsőbb dicséző elis meréssel lettek kitételre ugyan csak a 69. gy. e.-nél.

T I R E K.

— **Magyarok Gleichenbergben.** Kovács István főgimnáziumi tanár siralmas évetek ir egy fűrdől levélben a Gleichenbergi magyarokról. A fűrdővendégeknek több mint fele „magyar”, ebből alig 25 százalék keresztény, a többi 75 százalék a háborús milliók összeharacosolójából került ki. Ez utóbbiak nagymennyiségű élelmiszert csempésznek ki, mert a hosszú vonaton két határrendőr csak a szállítási engedélyt nézi, de azt nem, hogy mennyit visznek. Ott kűlön aztán eladják a lisztet kilogrammonként 25—40 koronáért, a zsírt 50 koronáért s vesznek aránylig olcsó szövetet s egyéb ipari terméket: szövetek türdöznek s üzletet is kötnek.

Ez a népség ott, mikor a zönek a Kol Nidre-t játszotta csaknem elolvadt a lelkesedéstől s ironikus újságot adott kifejezést zsidó érzéseinek, míg a magyar dalok hidegen hagyták őt.

Jól nézünk ki, mi szegény magyarok.

— **Sztranyovszky Sándor** képviselő, aki egyébként a munkapárt egyik legagilisabb tagja manapság ritka őszinteséggel szól a magyarországi zsidókérdésről a ház tegnapi ülésén. Erdemesnek tartjuk néhány gondolatát följegyezni:

A zsidóság ellen — úgy mond a hangulatot azok a zsidók csinálják, a kik nem tudják mit szabad csinálni és mit nem. A zsidóságban nagy erény az összetartó erősség, de ha ezt más félre vti zik át, akkor kiváltja azt az érzést, a mely mi ut farkas panaszkodott. Ha azt látja, hogy mihelyt Vázsonyi bejelöl, az igazságügyi miniszteri székbe, rögtön rúndéletet alkot, hogy a saját fájából hiányt elkövetett egykedvűség miatt.

— **300 hektoliter rum Fehérvárnak.** Közölték, hogy a koruány 12600 liter alkoholt utait ki Fehérvár város részére a nem östermetők és mezőgazdasági napzamosok közötti kiosztás céljából. Ezek u. i. már korábban kaptak szeszt. A város ez alkoholtól Karl István, Póssel Gusztáv, Weisz József és Szabó Bakos András helybeli szeszkereskedők útján 300 hektoliter 40 fokos rumot fog készíteni és kiosztani. Egy egy család egyelőre 2—2 liter rumot fog kapni, literjé 13 koronájával. Az elosztó bizottság Simon Sándor p. ú. tanácsos elnöklésével hétfő d. e. 10 órakor tart ülést.

— **Zsidószabadtóműves előretérés.** Egy budapesti tanár írja az Alkotmányban, hogy Budapest egész tanügye a zsidószabadtóműves szociálista szekér elé van fogva. A Székesfehérvárról is ismert Somogyi Béla, aki a vásártéren a vallásoktatás ellen beszélt s akibe a fehérvári katolikusok beletöjtötték a szót, igazgatóvá nevezte-tett ki, fölmenve őt a tanítás alól s betendelték a központba, hol busás fizetést húz a szociáldemokrata agúció fejében. Déri Ferenc (szintén zsidó) alpolgármester már a negyedik sógorát juttatja igazgatószághoz régi érdemes tanárok mellözésével, így legújabbán az ifju Hajdu (Hirsch) Miklóst. Ugyancsak középiskolai igazgatói megbízást kapott Déri Zsigmond is, az alpolgármester ur ifju fivére — alig néhány évi tanárkodás után. Kulturális hirdetések — a harciújság terjesztének. A tanári s tanári testületekben óriási erővel megy a toborzás a szociáldemokrata párt számára. Szó sem lehet előremenetelről, ha csak valaki a bandába be nem áll. Minden stréber s kaspaszkodó alak most hangoszájún „elvtárs.” Így lesznek ők urai lassanként nem csak a magyar földnek, hanem az iskolák révén a magyarság lelkének is, amelyet megfertőznek s magyar és keresztény mivoltából kiforgatnak.

— **Árdárgítók elitélése.** dr. Zavaros Aladár tb. főkapitány, rendőri büntető bíró ma a következő ügyekben ítélt: Mikó József Mantz János u. 15 sz. a. lakó cipész utalvány nékűt adott el egy pár gyermekcipőt és pedig a maximális 47 korona ár helyett 120 koronáért. A vevő, egy szegény munkásszony feljelentésére a rendőrbíróság elítélte őt 1100 korona pénzbüntetésre, vagy 55 napi elzárásra és kötelezte őt, hogy a 73 korona árkioldóbözetet visszafizesse.

— **Szegény-Marich u. 3 sz. a. lakó** bazaros tudatlanságból cipőkészletet nem jelentette be a városi cipőhivatalnak. Ezért 30 korona pénzbírságra ítélté őt dr. Zavaros. — Kiss István többször büntetett helybeli paprikakereskedőnek felesége, Selyem u. 35 sz. a. lakos vállalta most-hat esetbeni paprikahamisítás, illetve: hamisított paprika forgalomba hozatala miatt indított vádat. A vegyvizsgálat szerint a paprikában gabonaőrlemény, paprikacsutka és festék volt. Ezért 1000 korona pénzbírságra, vagy 50 napi elzárásra és 100 korona eljárás költség megtérítésére ítélté őt a rendőrbíróság.

— **Kiss István paprikakereskedő,** előbbinek férje egy rendbeli hasonló cselekmény miatt most csak 400 korona pénzbírsággal, vagy 20 napi elzárással menekült. Nyíró Edéné Selyem u. 21 sz. a. lakó paprikakereskedő ugyanilyen cselekmény miatt 1,000 korona pénzbüntetésre ítéltetett. — Ö. v. Brnát Ferencné Zámoly u. 32 sz. a. lakó hentes hatósági bejelentés, engedély és állatorvosi vizsgálat nélkül vágott egy darab sertést. A vizsgálat megütötte, a sertést elkobozták, közfogyasztás

céljaira kiarsították és ráadásul még 225 korona pénzbírságot is kapott.

— **Elítélt árdárgító.** Fábán Ferenc, Nádor-utcai fűszer és csemege kereskedő a kávéval és dióval áztott árdárgításért a rendőri büntető bíróság összesen 700 koróna pénzbírságra, vagy megfelelő elzárásra ítélté.

— **Koszorúmegváltások.** Dr. Bierbauer Viktor elhunyt alkalmasból Gerics Józsefné virág helyett az Ottokár hadiárva-háza 20 koronát adott. — A Dunántúli Fekereskedelmi és ipari rt. 30 K-t adományozott a helybeli hadiárvek és hadiözvegyek segélyalapjának Borchert Jenő dr. elhunyt alkalmasával.

A szeszfőző szövetkezet tagjainak figyelmébe.

Arra kérjük tagjainkat, hogy a szövetkezetünknek átadott törköly és borseprő után esedékes pálinkajárandóságukat legkésőbb e hó 20-áig okvetlenül vegyék át, mert a később jelentkezők a tagoknak biztosított eme kedvezményt már nem élvezhetik.

Figyelmükbe ajánljuk továbbá, hogy fölösleges készletünk határában belül tagjainknak elsőbbséget biztosítottunk az eladásra kerülő, 40 százalékos pálinkára vonatkozóan olykép, hogy augusztus 20-áig saját házi szűtségek erejéig csakis őket elégtüljük ki. A pálinka ára a maximális ár: 22 korona literenkint.

Meg kell jegyeznünk, hogy a pálinkát minden szerdán és szombaton d. u. 2 órától 7-ig a Sörházban levő szeszfőzőkben vehetik át; de csak abban az esetben, ha a vételár előzetes kifizetése után kiállított utalványt felmutatják. Utalványt minden hétköznapon d. e. 8—12 és d. u. 2—5-ig lehet váltani Tavírdy utca 6. sz. u. iródnánk.

Együttel felkérjük azokat, akik jogyzott üzletrészeik örökét még be nem fizették, hogy hátralékaikat akár iródnánkban, akár a Székesfehérvári Takarékpénztárnál nyitott folyószámlánk után mielőbb egyenlítsék ki, mert egyébként mindeneműl tagsági jogoktól megfosztják magukat.

Székesfehérvári
Központi Szeszfőző
Szövetkezet
igazgatósága.

Székesfehérvári szab. kir. város közéleti-mezőgazdasági bizottságától.

Hatósági hirdelmény.

Bürgonya a városi boltban a mai naptól kezdve kg.-ként 1 kor. árban hatósági bevásárlási könyv előmutatása ellenében szolgáltatják az alábbi sorrendben:

Belváros szerdán egész nap. Palotaváros csütörtökön egész nap. — Viziváros pénteken egész nap. — Felsőváros szombaton egész nap. — Tóváros

hétfőn egész nap. — Kimaradoftak kedden egész nap.

Székesfehérvár, 1918. évi augusztus hó 7-én.

Kovács A. Sándor,
tb. tanácsnok,
a közéleti bizottság elnöke.

Székesfehérvár szab. kir. várs. tanácsa, mint II. fokú iparhatóság.

8415 1918. szám.

Tárgy: Vasárnapi munkaszünetnek a husiparra való felfüggesztése.

Hirdetmény.

Értesítem a város közönséget, hogy a kereskedelemügyi minster ur a 67083 1918.—29. sz. rendeletével a folyó nyári évadban felmerült rendkívüli jég hiányra való tekintettel a vasárnapi munkaszünetnek a husiparra történt kiterjesztése tárgyában kiadott 10547 1918. sz. rendeletének hatályát 1918. évi szeptember hó 16-ig terjedő időszakra felfüggesztette és ehhez képest a husipari munkaszünet tekintetében a jelzett időszak alatt a 28559 1908. sz. rendeletében foglaltak lesznek újból irányadók.

Székesfehérvár 1918. aug. 6.

Dr. Saára Gyula
polgármester

Közhűgés ellen kiűndően bevált háziszser a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly királyi téri gyógyszerüzében. — Tégelyben adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék magukkal hozni.

APROHIRDETÉSEK.

Apróhirdetésekkért 10 szölg 2 korona, azonfelül minden szöfört 10 fillér fizetendő.

Megyház-utca 15. sz. házban magányos házaspár vagy hadiözvegy házmesternek felvételt kíván. Benczúr Aladár lakos üzletében Buzza piac.

Egy nagy kazu rozszalma eladó. Felsőkirálysor 17. sz.

Egy jó munkás cipész-segéd, ki férfi és nő munkában teljesen gyakorolt állandó munkát kaphat. Nalkay Kálmán Adony.

Mézet, csemegecsözlöt, dinyél, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinte más ízlelék-félet nagy tételekben megvesz Bogyay Vörösmarty-tér 2. szám.

Csőplést vállal

egyeség szerint uradalomba tjonnan kijavított gőzpépekkel, ugyszinte kisebb csőpléseket gazdáknál helyben motor gépekkel.

Ugyanitt ujonnan kijavított motor és gözcsőplők eladók.

FEJES BERTALAN
göpgyára. Székesfehérvár,
Doák Ferenc-utca 17.